

## Aanpak Pesten Jan Ligthartschool

Pesten is een probleem dat in alle geledingen van de maatschappij voorkomt. Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus willen aanpakken. Dit pestprotocol hebben wij opgesteld met als doel dat alle kinderen met plezier naar school gaan zich veilig moeten voelen in hun basisschoolperiode zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen."

Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen elkaar aanspreken op deze regels en afspraken wanneer er zich ongewenste situaties voordoen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan. Een pestprotocol alleen, is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

### 1. Pesten en Plagen

Het is belangrijk dat iedereen het verschil weet tussen pesten en plagen. Plagen gebeurt incidenteel. Het gebeurt op basis van gelijkheid en respect. Plagen mag. Het is goed voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en stimuleert het relativeringsvermogen. Bij pesten ligt dat anders. Dan is er sprake van machtsongelijkheid en wordt de pester winnaar en het gepeste kind verliezer. Pesten is het afreageren van agressie of eigen onvermogen op een mindere in de groep, het zondebokeffect.

### 2. Aan het aanpakken van pesten zijn enkele voorwaarden verbonden

Wij zien pesten als een probleem van alle direct betrokken partijen:

- leerlingen (gepeste kinderen, pesters, de meelopers en de zwijgende groep)
- leerkrachten
- en de ouders.

Wij willen als school de pestproblemen proberen te voorkomen door het onderwerp 'pesten' met de leerlingen bespreekbaar te maken. Als pesten zich voordoet, is het belangrijk dat leerkrachten (in samenwerking met ouders) dat signaleren en duidelijk stelling nemen.

### 3. Signalen

*Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn*

- Altijd een bijnaam krijgen
- nooit bij de eigen naam noemen.
- zogenaamde 'leuke' opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen opmerkingen maken over de kleding.
- Isoleren en negeren.
- Buiten school opwachten
- Slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van de gepeste gaan.
- Bezittingen afpakken of stukmaken.
- Schelden of schreeuwen.
- Pesten via msn of e-mail.

Het is belangrijk dat leerkrachten en ouders alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de norm overschrijden.

*Ook minder directe signalen kunnen op pesten duiden*

- Vaak alleen staan in de pauze of bij de pleinwacht gaan staan.
- Vaak alleen met jongere kinderen spelen.
- Niet naar buiten willen op school.
- Niet meer naar school willen of aangeven zich ziek te voelen.
- Niet (meer) worden uitgenodigd door andere kinderen.
- Andere kinderen reageren negatief op een fout of een idee van het betreffende kind.

Deze signalen kunnen echter ook voorkomen bij andere problemen, dus is het zaak goed uit te zoeken waar de basis van deze signalen ligt.

#### **4. Begeleiding**

*Begeleiding van een kind dat gepest wordt*

- Naar het kind luisteren en zijn/haar probleem serieus nemen.
- Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met het kind werken aan oplossingen.
- Gesprek met de ouders van het gepeste kind.
- Afspraken maken over een aanpak met ouders en kind.
- Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijv. een sociale vaardigheidstraining.
- Zo nodig inschakelen van school maatschappelijk werk of jeugdzorg.

*Begeleiding van een kind dat pest / de meelopers*

- Met het kind bespreken welk effect zijn / haar gedrag heeft voor de gepeste.
- Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.
- Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
- Gesprek met de ouders van de pester. Wat is/kan de oorzaak zijn van het pesten? \*
- Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijv. sociale vaardigheidstraining.
- Zo nodig inschakelen van school maatschappelijk werk of jeugdzorg.

*Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn*

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit.
- Voortdurend in een niet passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

*Begeleiding van de zwijgende middengroep*

De middengroep wordt betrokken bij het oplossen van het pestprobleem door:

- Met de leerlingen te praten over pesten en over hun eigen rol daarbij.
- Met de leerlingen te overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Samen met de leerlingen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

#### **5. Adviezen**

*Adviezen aan ouders van gepeste kinderen*

Blijf in gesprek met uw kind en maak duidelijk dat u gaat helpen. Bedenk samen een plan van aanpak. Als pesten op straat plaats vindt, en niet op school, kunt u het beste contact opnemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken. Pesten op school kunt u het best direct met de groepsleerkracht bespreken. Door complimentjes kan het zelfrespect van uw kind vergroot worden. Geef zelf het goede voorbeeld. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt. Werk samen met de school, maar houdt de grenzen in de gaten. Uw grenzen en ook die van school. De inbreng van u is het aanleveren van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak door school.

*Adviezen aan ouders van kinderen die pesten/meelopers*

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het een ander aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de aanpak van school staat.

*Adviezen aan alle ouders*

- Neem ouders van gepeste kinderen serieus.
- Stimuleer uw kind om op een vriendelijke manier met anderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag, benoem en beloon het goede gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind om voor anderen op te komen.
- Leer uw kind om voor zichzelf op te komen op een niet gewelddadige manier.

## **6. Wat doen wij op school?**

*Scol*

Door middel van SCOL (ons leerlingvolgsysteem voor de sociaal emotionele ontwikkeling) en door observaties van de leerkrachten worden de leerlingen gevolgd in hun sociaal-emotionele ontwikkeling.

*Omgaan met elkaar*

Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden 'opgelost', maar uitgesproken. Op school stellen wij regelmatig een onderwerp over omgaan met elkaar, veiligheid, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc aan de orde. Dit kan zijn n.a.v. incidenten / actualiteiten of op eigen initiatief van de leerkrachten. Verschillende werkvormen zijn daarbij denkbaar, zoals: spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken en groepsopdrachten. Wij vinden het voorbeeldgedrag van de leerkrachten (én de ouders thuis) van groot belang. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. In de wijk Klarendal / St marten wordt de vreedzame wijk geïmplementeerd. Als sluiten wij ook zoveel mogelijk aan bij de uitgangspunten van de vreedzame school. Een van de onderwerpen die wij aanpakken is conflicthantering. Binnen de gehele wijk zal gebruik gemaakt gaan worden van groene hoeken om conflicten op dezelfde manier uit te praten.

*Gedragsregels*

Om duidelijkheid te krijgen over 'wat wordt niet geaccepteerd', is het afspreken van gedragsregels met de kinderen essentieel. Dit gebeurt op klassenniveau maar ook op schoolniveau. Deze gedragsregels worden regelmatig in de klas besproken. Het inschakelen van de leerkracht bij gedragsovertreding wordt niet opgevat als klikken. Medeleerlingen hebben ook de verantwoordelijkheid een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten.

*De aanpak van ruzies en pestgedrag*

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten, gelden de volgende afspraken:

1: Geef aan dat je niet prettig vindt wat er gebeurt. De kinderen proberen er eerst zelf (samen) uit te komen.

2: Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt, heeft deze het recht het probleem aan de meester of juf voor te leggen. Het is knap als hij of zij dat doet.

## Jan Ligthartschool

van Slichtenhorststraat 27a  
6821 CJ Arnhem  
026-4450766

---



3: De leerkracht gaat met beide (of meer) leerlingen praten en probeert samen met de kinderen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties.

4: Bij herhaaldelijk ruzie/pestgedrag van een leerling neemt de leerkracht op met de interne begeleider. Zij kan na een gesprek met de gepeste en de ouders de 'supportaanpak' toepassen. In die aanpak wordt op een bepaalde methodiek de gepeste geholpen door zijn omgeving. Wekelijks is er dan een gesprek met de gepeste en de supportgroep (afzonderlijk). Deze aanpak kan een aantal weken toegepast worden. Indien verbetering optreedt kan de aanpak gestopt worden. Als pesters door blijven gaan met hun gedrag en geen verbetering laten zien, kan dit bepaalde consequenties inhouden voor de desbetreffende leerlingen. Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals school maatschappelijk werk of jeugdzorg. Dat kan voor zowel de gepeste als voor de pester.

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.